

Sünnet-i müekkede, sünnet-i zevâid

Res'Allahın â'oesallallah' aleyhi ve sellemâ' yapdýý ve ka'sýndýý peyler iki kýsmdýr:

Birisi, ib'çdet olarak yapdýý ve ka'sýndýý peylerdir. Her m'¼slim'çnún bunlara t'çbiâ'™ olmasý I'çzýmdýr. Bunlara uyma bidâ'™atdir. Ýkincisi, 'çdet olarak yaâ'™nâ®, bulduklarý þehrin ve o memleketlerdeki insanların yapmakda olduklarý peyle da beðenmiyen, 'þirkin diyen, k'çfir olur. Fekat, bunlarý yapmak, mecb'râ® deðildir. Bunlara uymayan þey, bidâ'™at deðildir. Bunlarý yapýp yapmamak, memleketlerin ve insanların 'çdetlerine baðlýdýr. Mub'çh kýsmýndandýrlar. Din ile baðlýlýklarý yok memleketin 'çdeti, baþka baþkadýr. Hatt'ç, bir memleketin 'çdeti, zem'çnla deðir.

[Ýbni 'bid'n â'cerahmetullahi aleyhâ' abdestin s'¼nnetlerini anlatýrken, buyuruyor ki, (Mepr'â'â'™'çt, yaâ'™nâ® ib'ç' m'¼slim'çnlara yapýlmasý emr olunan þeyler, d'rt kýsmdýr: Farz, v'çcib, s'¼nnet, n'çfile. Allah'¼ te'çl'çnún a'sýk olan bildirdiði emrlere (Farz) denir. A'sýk olmayýp, zan ederek anlaýlan emrlere (V'çcib) denir. Farz vey'ç v'çcib olmayýp, Res'Allahın â'oesallallah' te'çl'ç aleyhi ve sellemâ' kendiliðinden emr etdiði vey'ç yapdýý ib'çdetlere (S'¼nnet) denir. dev'çmlý yaparak, n'çdiren terk etmiþ ve terk edenlere birþey dememiþ ise, (S'¼nnet-i h'¼d'ç) vey'ç (M'¼ekked s'¼nnet) denir. Bunlar, isl'çm d'ninin þiâ'™'çrýdýr. [Yaâ'™nâ®, bu d'ne mahs'sdurlar. Baþka dinlerde yokdurlar.] V'çcibleri te g'r'¼nce, terk etmesine m'çniâ'™ olurdu. Kendisi ara sýra terk etmiþ ise, (S'¼nnet-i gayr-ý m'¼ekkede) denir. M'¼ekke s'¼nneti, 'rs'¼z olarak dev'çmlý terk etmek mekr'h olur. K'¼'s'¼k g'¼n'çh olur. Allah'¼ te'çl'ç, b'¼t'¼n ib'çdetlere sev'çb vereceðini vaâ'™d etdi. S'z verdi. Fekat, ib'çdete sev'çb verilmesi i'sin, niyyet etmek I'çzýmdýr. Niyyet emre it'çat ve Allah'¼ te'çl'çnún rýz'çsýna kavupmak i'sin yapdýýný kalbinden ge'sirmek demektir. [Bu '¼'s kým ib'ç zem'çnlarda yapmaða (Ed'ç etmek) denir. Zem'çnýnda yapmayýp, zem'çn ge'sdikden sonra yapmaða (Kaz'ç etmek) denir. Ed'ç vey'ç kaz'ç etdikden sonra, kendiliðinden tekr'çr yapmaða (N'çfile ib'çdet) denir.] Farzlarý ve v'çcibleri n'çfile olarak yapmak, m'¼ekked s'¼nnetleri yapmaktan dah'ç 'þok sev'çb olur. Res'Allahın â'oesallallah' aleyhi ve sellemâ' ib'ç olarak deðil de, 'çdet olarak, dev'çmlý yapdýý peylere (S'¼nnet-i zev'çid) denir. Elbiseleri, oturmasý, kalkmasý, iyi þeyleri yapmaða saðdan baþlamasý b'yledir. Bunlarý yapanlara da sev'çb verilir. Bunlara sev'çb verilmesi i'sin, niyyet etmek I'çzý deðildir. Niyyet edilirse, sev'çblarý 'soðalýr. Zev'çid s'¼nnetleri ve n'çfile ib'çdetleri terk etmek mekr'h olmaz.]]

Bunlarla ber'çber, 'çdete baðlý þeylerde de Res'Allahın â'oesallallah' aleyhi ve sellemâ' t'çbiâ'™ olmak, d'¼ny'çda insana 'þok þey kazandýrýr ve 'þepidli seâ'™'çdetlere yol a'sar.